

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 📠: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: FRP/174/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

313/2013. (XI. 13.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2013. március 8-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2013. november 13-án – Dr. Kozma Ákos testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

átteszi

az intézkedést foganatosító szerv – T. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2013. március 8-án, postai úton terjesztette elő panaszát a vele szemben 2013. február 22-én történt intézkedéssel kapcsolatban.

1) A beadványban a panaszos előadta, hogy 2010 óta van mozgáskorlátozott igazolványa, és a hatóságokkal eddig még soha nem volt problémája, mindenhol segítőkészek voltak. 2013. február 22-én 14 óra körül leparkolt a járdán a T. városban az Ö. út – R. út sarkán lévő boltnál az *** forgalmi rendszámú kisáru-szállító furgonjával. A boltban körülbelül négy percet töltött, majd továbbment a feleségeért, aki a következő sarkon lévő boltnál várta. A második leparkolás után azonnal egy villogó szirénával megálló járőrt látott a furgon mögött, elállva a parkolóból való kihajtás lehetőségét. Az igazoltatása után a járőr közölte, megbünteti, mert az előző sarkon tilosban állt meg, ráadásul járdán, amiért 10 000 Ft helyszíni bírságot fizet, vagy feljelentik. Válaszul a panaszos közölte, hogy két jogalapja is van az

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

előző parkolásnak: ugyan valóban van egy várakozni tilos tábla, de kivéve rakodás kiegészítéssel, és az ő autója láthatóan egy áruszállító furgon, továbbá nem lépte túl az 5 perces időkeretet sem. Ezen kívül rendelkezik a T. városi Okmányiroda által 2010. 11. 03-án kiadott, *** sorszámú és 2015. november 3-ig érvényes mozgásában korlátozott személy részére kiállított parkolási igazolvánnyal, ami az EU egész területén érvényes. A rendőr válasza az volt, hogy őt nem érdekli az igazolvány, a panaszos vagy fizet, vagy feljelentik. Háromszor próbálta a panaszos átadni az igazolványát, de az egyszer sem sikerült. A járőr felvette a jegyzőkönyvet, azonban az igazolvány többszöri átadási kísérletét sem volt hajlandó leírni, így a panaszos a jegyzőkönyvet nem írta alá, és kérte, hogy az intézkedő rendőr igazolja magát, mivel az igazoltatás megkezdésekor erről megfélekedezett. Az intézkedő rendőrök K. és T. voltak. A panaszos ezután még azt is megkérdezte, hogy miért nem mentek oda rögtön a parkoló furgonhoz, akkor láhatták volna a műszerfalon a parkolási igazolványt. A válasz az volt, hogy „lesben álltak és várták, hogy a panaszos honnan jön ki”.

A panaszos 2013. február 25-én délelőtt megpróbált választ kapni az intézkedéssel kapcsolatos kérdéseire, és P. Z. r. alezredeshez, a Közlekedésrendészeti Osztály vezetőjéhez irányították, aki semmi kivetnivalót nem talált a történetekben. A „lesben állás” a r. alezredes szerint normális dolog, a járőrnek nem kötelessége a parkolási igazolvánnyal foglalkozni, hiszen az lehet hamis, lopott vagy nem is a panaszos nevére szóló, de ettől függetlenül is, a járdán úgy akkor sem állhat meg. Az, hogy furgonnal parkolt, azért nem jelent semmit, mert nem rakodott.

A panaszos a beadványát azzal zárta, hogy a Testülethez benyújtott panasszal párhuzamosan a megyei rendőr-főkapitánysághoz is beadta panaszbeadványát.

2) Az előadó testületi tag 2013. március 13-án kelt tájékoztató levélben felhívta a panaszost, hogy nyilatkozzon arról, hogy a panaszának kivizsgálásával kapcsolatban az intézkedést foganatosító rendőrkapitányság, vagy a Testület eljárását választja, illetve számos pontosító kérdést tett fel az intézkedés körülményeire vonatkozóan. A Testület arról is tájékoztatta a panaszost, hogy szabálysértési ügyek elbírálására nincsen hatásköre, a panaszának ezt a részét nem jogosult vizsgálni.

3) A panaszos 2013. március 22-én kelt válaszelevelében úgy nyilatkozott, hogy a Testület eljárását kéri ügyében és az alábbiakkal egészítette ki panaszát.

A rendőrök a második helyszínen igazoltatták, ami egy közparkoló. Ránézésre körülbelül hat autó parkolt akkor ott, és a panaszos is beállt a parkoló autók közé. A terület parkoló táblával van ellátva. A rendőrök nem hivatkoztak semmire, felszólították az iratainak átadására, majd közölték megbüntetik tízezer forintra, mert az első megállás tilosban történt és a járdán. A panaszos elmondta a rendőröknek, hogy valóban egy várakozni tilos tábla „kivéve rakodás” kiegészítő tábla után parkolt, azonban a kocsija láthatóan egy áruszállító furgon. Rakodni azért nem rakodott, mert a boltban nem kapta azt, amit venni akart, továbbá elmondta, hogy „a járdán is jogosan állt meg, hiszen a tábla nem az útestre, hanem a járdára vonatkozik”, továbbá a mozgáskorlátozott parkolási igazolvány lehetővé teszi számára a megállást. Erről a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975 KPM – BM rendelet (továbbiakban: KRESZ) 40. § (9), 41. § (3), 15. § (6) bekezdése rendelkezik.

A panaszos mellékelte a levélhez autójának forgalmi engedélyének, a parkolási igazolványának másolatát, valamint a parkolás első helyszínéről készített két fényképet.

A panaszos tájékoztatta a Testületet, hogy az ügyben elindult egy szabálysértési eljárás, ahova eljárás alá vont személyként kapott idézést, ami ellen szintén panaszt kíván benyújtani, mert

szerinte az eljárás hamis vád alapján indult. Emiatt fontosnak tartja kiemelni, hogy az intézkedő rendőr nem volt hajlandó átvenni a parkolási igazolványát, sem jegyzőkönyvben rögzíteni azt, hogy panaszos többször át akarta adni ellenőrzésre, ami nyilvánvalóan azt bizonyítja, hogy a rendőrnek előre meghatározott „büntetési kvótája” volt, amit teljesítenie kellett.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás alaposabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatán keresztül a T. városi Rendőrkapitányságtól (továbbiakban: illetékes rendőri szerv), valamint megküldeni kérte az üggyel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) Az illetékes rendőri szerv megküldte az intézkedés után készült, 2013. február 22-én kelt szabálysértési feljelentését. Az intézkedés körülményeiről az alábbiak szerepelnek a feljelentésben.

A panaszossal szemben K. Gy. r. őrmester és T. É. r. zászlós intézkedtek. A panaszos T. városban a R. úton a festékbolt oldalánál 12 óra 45 perckor szabálytalanul állt meg a tulajdonában lévő gépkocsival: „Várakozni tilos” tábla hatálya alatt úgy állt meg a tehergépkocsijával, hogy a kiépített gyalogjárdán nem volt meghagyva az előírt 1,5 méter. Amikor a rendőr észlelte a szabálysértést, látta, amint egy ismeretlen személy gyalogosan közlekedett a Z. úton lévő gyalogjárdán, aki a szabálytalanul parkoló tehergépkocsihoz érve csak annak kikerülésével tudott tovább haladni. A szabálytalan parkolásról fényképfelvételt kíván készíteni az intézkedő K.Gy r. őrmester, azonban mire a jármű hatósági jelzését a körözési rendszerben leellenőrizte, fenti gépjármű a helyszínt elhagyta, ezért a r. őrmester a járművel utána indult, majd igazoltatták a panaszost a F. úton lévő áruház parkolójában.

Az igazoltatás során közölték vele, hogy a „várakozni tilos” tábla hatálya alatt állt meg, valamint a parkoláskor a jármű jobb oldalán a gyalogjárdán nem volt meghagyva a 1,5 méter, ezért 10.000 forintos helyszíni bírságot szabnak ki rá. A panaszos ezt nem fogadta el, a szabálysértést nem ismerte el, elmondta, hogy csak 2 percre ugrott be az egyik üzletbe egy jótállási papírért, valamint azért nem hagyta meg a 1,5 métert, mert nem akarta akadályozni a forgalmat. Ezt követően tájékoztatták arról, hogy vele szemben szabálysértési feljelentést tesznek, mire a panaszos felháborodva közölte, hogy ő rokkant, és a fenti helyen jogosan parkolhat. Az intézkedés befejeztével a gépjárműve kormányra mögül, egy zárt tároló helyről elővett egy kék színű, mozgáskorlátozottak kiállított parkolási igazolványt, azonban a rendőrnek nem adta át. Az igazolvány nem a szélvédő mögött, nem jól látható helyen volt elhelyezve, ráadásul a járműre nem volt felragasztva a mozgáskorlátozott jelzés. A panaszos a szabálysértésről szóló feljegyzést nem írta alá.

A feljelentés mellékletét képezi a helyszínen készült szabálysértést leíró, új információt nem tartalmazó „Feljegyzés”, valamint a panaszos KEK KH lekérdezési adatlapja, illetve a panaszos tehergépkocsijának országos gépjármű nyilvántartóból lekérdezett adatai.

2) Az intézkedő rendőrök 2013. április 10-én kelt jelentése a következő új információkat tartalmazza.

A rendőrök szolgálatuk ellátása alatt 12 óra 40 perc körüli időben a szolgálati járművel T. városban, R. úton haladtak a F. út irányába (a P. tér irányából), mely során észlelték, hogy a R. út és F. út kereszteződése előtt, a háztartási bolt R. út felőli oldalában a menetiránynak megegyezően, a járdást teljes szélességben elfoglalva áll egy fehér színű, *** forgalmi rendszámú tehergépkocsi. (A járdán haladó gyalogosnak az úttestet kellett igénybe vennie, hogy ki tudja kerülni a kocsit.) A rendőrautóval, bekanyarodtak a Z. utcába, hogy ne akadályozzák a R. út forgalmát és megkezdték a jármű ellenőrzését az EDR kézíradión keresztül. A járműből történő kiszállás után kiléptek a rendőrök a Z. utcából és észlelték, hogy a kocsi sofőrje beszáll az autóba, kihajt a F. útra és elindul a rendőrkapitányság irányába, így rendőri intézkedésre nem került sor ekkor. (Mivel a rendőri intézkedésre nem került sor, a járműhez nem volt alkalmuk odamenni, azt megnézni nem tudták, hogy esetleg rendelkezik-e a szabálysértő valamilyen engedéllyel, mely felmenti a „várakozni tilos” tábla hatálya alól. Arról a helyről, ahol megálltak, a jármű szélvédőjére rálátni sem volt lehetőségük.) A szolgálati járműbe visszaszálltak a rendőrök és a szabálysértő által vezetett jármű után indultak, utolérve hangjelző kürttel megállásra intették. A jármű a közeli áruház parkolójába fordult be, ahol megállt.

A szolgálati járműből történő kiszállás után a rendőrök napaszaknak megfelelő köszönéssel köszöntötték a járműből kiszálló személyt, majd tájékoztatták a kiszálló férfit, hogy melyik rendőrkapitányság beosztottai, közölték nevüket, jelvéyszámukat, és hogy szabálysértés miatt vonták őt intézkedés alá. Az intézkedés során egyébként végig jól kivehető volt a láthatósági átvetőn előírásoknak megfelelően elhelyezett névtábla és azonosítószám is. A jármű vezetőjét (a panaszost) K. Gy. r. őrmester felszólította, hogy személyi igazolványát, vezetői engedélyét, forgalmi engedélyét ellenőrzés céljából adja át. Az iratokból megállapították a panaszos személyazonosságát, és közölték vele, hogy a R. úton várakozni tilos táblát figyelmen kívül hagyva állt meg, továbbá járművével a járda teljes szélességét elfoglalta, így szabálysértést követett el. A panaszos felháborodottan, emelt hangnemben hogy ő csak pár percre ment be egy garancialevelet aláírni a F. úton lévő elektronikai üzletbe. Elmondta továbbá, hogy azért állt fel a járdára, hogy ne zavarja a járműforgalmat. K. Gy. r. őrmester közölte a panaszossal, hogy a szabálysértés elkövetése miatt 10 000.- Forint helyszíni bírságot szab ki, majd megkérdezte, hogy a szabálysértés elkövetésének tényét elismeri-e, amennyiben nem, akkor vele szemben szabálysértési feljelentéssel élnek. A panaszos a bírságot nem fogadta el, valamint attól kezdve, hogy tudomására jutott, hogy vele szemben szankció kiszabására kerül sor, arrogánsan, idegesen és hangosan mondta, hogy nem ezzel kellene foglalkozniuk a rendőröknek, és nem ismer el semmit, ha feljelentés készül ellene, akkor sem fogja a bírságot kifizetni, mivel munkanélküli. A szabálysértésről készült feljegyzést sem volt hajlandó aláírni.

Miután tájékoztatták a panaszost jogorvoslati lehetőségeiről, a személyes iratait visszaadták. K. Gy. r. törzsőrmester közölte, hogy az intézkedést befejezte, elindultak a szolgálati jármű felé, ekkor a panaszos fennhangon közölte, hogy ő mozgáskorlátozott igazolvánnyal rendelkezik, és kivett a járműve kormányra mögötti tároló részről egy mozgáskorlátozott igazolványnak tűnő papírt, meglobogtatta, de nem adta át a rendőröknek, visszarakta ugyanoda. A jelentés megemlíti azt is, hogy a gépjárművön ilyen engedélyre utaló jelzés nem volt elhelyezve. Ezután a panaszos odament a szolgálati gépjárműhöz, kérte az intézkedő rendőrök nevét, jelvéyszámát, melyeket felírt, közölte, hogy az intézkedéssel szemben panasszal fog élni.

A jelentés kitér rá, hogy több alkalommal fel kellett szólítani a panaszost, hogy megfelelő hangnemben válaszoljon a feltett kérdésekre, valamint ezen magatartásával ne akadályozza az intézkedést. A jelentés végezetül felsorolja KRESZ vonatkozó bekezdéseit.

A jelentés mellékleteként szerepel a 2013. február 22-i napon EDR rádión lekért adatok listája, valamint a szabálysértés helyszínéről utólag készült két fénykép. Az EDR listából megállapítható, hogy a RZS Neo rendszere 12 óra 41 perckor rögzítette a rendszám, majd 13 óra 2 perckor a panaszos adatainak lekérdezését.

3) Az illetékes rendőrkapitányság kapitányságvezetőjének Testületnek címzett, a Testület kérdéseit megválaszoló és az intézkedést összefoglaló 2013. április 11-én kelt levele az eddigi iratokhoz képest az alábbi új információkat tartalmazza.

A rendőri intézkedés befejezése után a panaszos fennhangon közölte, hogy mozgáskorlátozott igazolvánnyal rendelkezik, majd kivett a járműve kormányra mögötti tároló részéből egy mozgáskorlátozott igazolványnak tűnő papírt, majd ugyanoda visszatette, az intézkedő rendőröknek nem adta át. Mivel a rendőrök így nem tudták megállapítani, hogy valóban jogosult-e az igazolvány használatára, így azt az intézkedéskor nem is vehették figyelembe. Az intézkedés során a panaszost több alkalommal fel kellett szólítani, hogy megfelelő hangnemben válaszoljon a rendőrök által feltett kérdésekre, és magatartásával ne akadályozza az intézkedést.

Az intézkedése befejezését követően a panaszos a szolgálati gépjárműhöz ment és elkérte az intézkedést fogantató rendőrök nevét és jelvéyszámát, amelyet felírt és elmondta, hogy az intézkedés ellen panasszal fog élni.

4) A megküldött iratok között szerepel a panaszos, mint eljárás alá vont személy meghallgatásáról 2013. április 11-én készült jegyzőkönyv. A panaszos meghallgatása során a következőket adta elő.

A feljelentésben foglaltak addig a pontig igazak, mely szerint a panaszos a szóban forgó helyen és időben megállt az általa vezetett tehergépkocsival: a panaszos a szabálysértés elkövetését nem ismeri el, mert mozgáskorlátozott igazolványa a jármű szélvédőjén jól látható helyen volt kihelyezve. A fenti útszakaszon valóban van várakozni tilos tábla kihelyezve, kiegészítő táblával (kivéve rakodás). A panaszos az általa vezetett járművel megállt a menetirány szerinti jobb oldalon, az elektronikai áruház parkolójával átellenben úgy, hogy a járműve 70 centiméter távolságra volt a jobb kéz felől lévő épülettől. Ezt onnan tudja a panaszos ilyen pontosan, mert a felesége a jobb első ülésről szállt ki, és gyalogosan távozott egy másik üzlet felé, tehát a járdának több mint a felét szabadon hagyta, azon nem állt meg teljes egészében, mivel a felesége a jobb oldalon kényelmesen ki tudott szállni az autóból.

Az intézkedés napján azért állt meg épp a helyszínen az autójával, mert a hó folyamatosan szakadt, a megmaradt hó nem volt eltakarítva az útról, és a járda is csak a 100 forintos üzlet oldalában volt eltakarítva, a másik oldalon egyáltalán nem. Az elektronikai üzletben körülbelül 3, de maximum 5 percet tartózkodott, ahol egy garancialevelet íratott alá, és 4 db pecsétet kapott. Arra a kérdésre, hogy milyen széles a járműve ill. a járda, ahol részben várakozott, válaszként elmondta, szerinte a járda 120 cm széles, a járműve kerekei közti távolság 150-160 cm lehet.

A második megállást követő igazoltatásakor megkérdezte a rendőröket, hogy miért nem (az állítólagos) szabálysértés elkövetésének helyszínén igazoltatták, amire azt a választ kapta, hogy lesben álltak, és várták, hogy melyik üzletből jön ki. A panaszos meghallgatásakor megerősíti, hogy a rendőri jelentéssel ellentétben igazoltatásakor ő háromszor próbálta odaadni a (férfi) rendőrnek a mozgáskorlátozottaknak kiállított parkolási igazolványát, ő azt

elutasította. A panaszos állítása szerint a parkolási igazolványt a jármű műszerfalán látható helyen tartja, menet közben a kilométeróra előtt. Ha kiszáll, akkor valahová a szélvédő elejére szokta kitenni; határozottan állítja, hogy ez az igazoltatás napján is így történt, és nem egy zárt tárolóból vette elő, mert ilyen nincs a kormány mögött a kocsiban.

A járművére engedélyre vonatkozó jelzéssel kapcsolatban elmondta a panaszos, hogy ő ilyet nem kapott, ezért nincs ilyen felragasztva a járművére és nem is tudta, hogy azt a járműre ki kell ragasztani, mivel annak tényét az igazolvány nem tartalmazza, ráadásul az igazolványt folyamatosan több járművel is használja, amelyek nem csak a saját tulajdonát képezik.

5) A rendőri szerv megküldte a szabálysértési tárgyalásra történő idézést, az ezzel kapcsolatos feljegyzéseket, valamint az eljárás felfüggesztéséről szóló végzését, amelyek ismertetésétől a Testület eltekint.

II.

1) A Testületnek először abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a panaszt mely részeire terjedhet ki a vizsgálata.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatsomag-jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A panaszos beadványában sérelmezte, hogy igazoltatása után a rendőrök közölték, hogy vagy megfizeti a helyszíni bírságot, vagy szabálysértési feljelentéssel élnek ellene, álláspontja szerint a büntetése nem volt jogszerű, mivel mozgásában korlátozott személy részére kiadott (érvényes) parkolási igazolvánnyal rendelkezik, amit a rendőr nem vett figyelembe, hiába mutatta meg neki többször is. A panasz ezen részei azonban egy szabálysértési eljárással függnak össze, amelyre a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (*továbbiakban: Szabs. tv.*) vonatkozó rendelkezései az irányadók. A fent idézett hatásköri szabályokból az következik, hogy a Testületnek nem áll módjában felügyeletet gyakorolni a rendőrség azon tevékenysége felett, amelyet nem az Rtv., hanem más jogszabály, így a Szabs. tv. alapján végez, azaz a hatásköri rendelkezés alapján a Testület nem vizsgálhatja, hogy a panaszos követett-e el szabálysértést, indokolt volt-e vele szemben a szabálysértési eljárás megindítása, valamint a bírság kiszabása.

A Testület ezért a panasznak a szabálysértési eljárással összefüggő részei tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. , valamint a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a vizsgálat tárgyává tette a rendőrség intézkedési kötelezettségét, annak teljesítését, és a szolgálati fellépés módját.

A Testület álláspontja szerint a rendőri fellépés érintette a panaszos Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát – az alábbiak szerint.

2) A Testület ezt követően az eljáró rendőrök intézkedési kötelezettségét és az igazoltatás foganatosítását látta indokoltnak vizsgálni.

a) A panaszos előadása szerint a rendőrök igazoltatták, majd utána közölték, hogy megbüntetik őt, mert az előző sarkon tilosban állt.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. A 4. § (3) bekezdése értelmében „a rendőr meghatározott szolgálati feladat végrehajtása során észlelt vagy tudomására jutott kisebb súlyú jogsértő cselekmény esetén a meghatározott szolgálati feladatának teljesítését folytatja, azonban a szolgálati előjárónak történő jelentéssel vagy a legközelebbi általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv ügyeletének értesítésével köteles intézkedést kezdeményezni. A rendőr az életet, testi épséget és a vagyónbiztonságot közvetlenül veszélyeztető magatartás észlelése esetén köteles intézkedni, azonban az alábbi feladatokat ellátó rendőr az intézkedés végrehajtása helyett intézkedés kezdeményezése érdekében jelentést tesz, ha a szolgálati feladat teljesítésének megszakítása

a) Magyarország védett vezetői vagy kijelölt létesítményei tekintetében jelentkező személy- vagy objektumvédelmi szolgálati feladat végrehajtásának biztonságát vagy eredményességét,

b) a terrorelhárítási feladatok végrehajtásának eredményességét,

c) a rendőrség belső bünmegelőzési és bünfelderítési tevékenységének eredményességét veszélyeztetné.”

A Testület ezen a ponton utal töretlen gyakorlatára, amely szerint a szabálysértési tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként szabálysértés gyanújára hivatkozik –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a szabálysértés elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges gyanú foka fennállt-e.

A Szabs. tv. 217-222. §-ai tartalmazzák tételesen a kiemelt közlekedési szabálysértések (ittas vezetés, az elsőbbség és az előzés szabályainak megsértése, a közúti közlekedés rendjének megzavarása, engedély nélküli vezetés, érvénytelen hatósági engedéllyel vagy jelzéssel való közlekedés, vasúti átjárón áthaladás szabályainak megsértése, megkülönböztető jelzést adó készülékkel kapcsolatos szabálysértés) tényállásait.

A Szabs. tv. az egyes szabálysértések körében a „Közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése” cím alatt a következő rendelkezést tartalmazza.

„224. § (1) Aki a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendeletben (a továbbiakban: KRESZ) meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217–222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, szabálysértést követ el.

(2) A KRESZ 40–41. §-ának, valamint más megállási, várakozási vagy táblával jelzett behajtási tilalom vagy korlátozás megszegése esetén a közterület-felügyelő is szabhat ki helyszíni bírságot.”

A KRESZ „Megállás” cím alatt (40. §) a következő rendelkezéseket tartalmazza.

„.....

(8) A járdán — részben vagy teljes terjedelemben — csak akkor szabad megállni, ha

- a) azt jelzőtábla vagy útburkolati jel megengedi,
- b) a jármű a járda szélességének legfeljebb a felét foglalja el,
- c) a járdán a gyalogosok közlekedésére legalább 1,5 méter szabadon marad, és
- d) a jármű tengelyterhelése az 1000 kg-ot nem haladja meg.

(9) A járdán a *mozgáskorlátozott személy* (illetőleg az őt szállító jármű vezetője) járművével, a betegszállító gépjármű, a kerékpár, a kétkerekű segédmotoros kerékpár és a kétkerekű motorkerékpár a (8) bekezdésben említett egyéb feltételek fennállása esetén akkor is megállhat, ha a megállást jelzőtábla vagy útburkolati jel nem engedi meg.”

A 41. § (1) bekezdése szerint „a 40. § rendelkezéseit értelemszerűen alkalmazni kell a várakozásra is.” A 41. § ((3) bekezdése kimondja, hogy „a mozgáskorlátozott személy (illetőleg az őt szállító jármű vezetője) járművével és a betegszállító gépjármű olyan helyen is várakozhat, ahol a várakozást jelzőtábla (61. ábra) tiltja. [Korlátozott várakozási övezetben és várakozási övezetben a mozgáskorlátozott személy vagy az őt szállító jármű vezetője a járművével és – az (5) bekezdésben foglaltak szerint, tárcsa használatával egy óra időtartamig – a betegszállító gépjármű a várakozást ellenőrző órával (parkométerrel) vagy jegykiadó automatával ellátott várakozóhelyen, ellenőrző óra vagy jegykiadó automata működtetése nélkül is várakozhat. A kijelölt rakodóhelyre vonatkozó rendelkezés [15. § (6) bekezdése] azonban e járművekre is irányadó]”

Ugyanezen jogszabályhely (5) bekezdése szerint „ahol jelzőtábla meghatározott időtartamú várakozást enged [17. § (1) bek. e) pont], a várakozás megkezdésének időpontját a járművön – gépkocsi esetében a jármű szélvédő üvege mögött – elhelyezett tárcsán jelezni kell. A tárcsa jelzését a jármű eltávoyása nélkül megváltoztatni tilos. A (7) bekezdés a következőket tartalmazza. „A járművet őrizetlenül hagyni abban az esetben szabad, ha a vezető gondoskodott arról, hogy a jármű önmagától el ne indulhasson és illetéktelen személy azt el ne indíthassa.”

A KRESZ 51/A. § szabályozza a mozgáskorlátozottak külön engedélyét és jelzését, mely szerint „13. § (1) bekezdésének g/1. és i/1. pontjában, a 14. § (13) bekezdésében, a 17. § (1) bekezdésének e) pontjában, a 40. § (9) bekezdésében és a 41. § (3) bekezdésében említett

jogosultság azt a mozgáskorlátozott személyt vagy az őt szállító jármű vezetőjét illeti meg, aki külön jogszabály alapján erre engedélyt kapott, és a járművön az engedélyre utaló jelzés van”.

A rendőrségi iratok szerint azért került sor a panaszossal szembeni intézkedésre, mivel a szolgálatuk során észlelték, hogy a panaszos az adott útszakaszon érvényben lévő „Várakozni tilos-kivéve rakodás” tábla ellenére a járdát teljes szélességben elfoglalva (láthatóan nem rakodva) parkol tehergépkocsijával, a háztartási bolt oldalában. A járművön a KRESZ-ben említett, mozgásában korlátozott személyt illető parkolási igazolványra utaló jelzés nem volt elhelyezve (amely tényt egyébként a későbbi meghallgatások során a panaszos sem vitatott, csupán azt, hogy a rendőr nem óhajtotta átvenni és megvizsgálni a nála lévő parkolási igazolványt). Az intézkedést végül később tudták fogatosítani, mivel a panaszos elhajtott, mialatt ők a rádión keresztül ellenőrizték a járművet.

Az eset körülményeit értékelve – a szabálysértési felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján nyilvánvalóan nem volt megalapozatlan az a rendőri feltevés, hogy a panaszos magatartásával megvalósította az idézett szabálysértést. Amennyiben pedig a rendőrségi értékelés nem tekinthető nyilvánvalóan alogosnak, úgy a rendőri intézkedés akkor is jogosult lehet, ha utóbb a szabálysértési eljárás azt állapítja meg, hogy az érintett nem követett el szabálysértést, vagy a szabálysértés elkövetése nem bizonyítható. Erre való tekintettel a rendőrök indokoltan vonták intézkedés alá a panaszost.

Tekintettel tehát az Rtv. fent idézett 13. §-ában előírt rendelkezésekre, a Testület megítélése szerint a konkrét esetben a panaszossal szemben a rendőröknek intézkedési kötelezettsége keletkezett.

b) A Testület ezt követően a panaszossal szemben fogatosított igazoltatást vont a vizsgálatának körébe.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszost – miután a második helyszínen leparkolt – felszólították, hogy adja át személyi igazolványát, járművezetői és forgalmi engedélyét, ellenőrzés céljából.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja alapján „a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogosultságának megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani”.

A Testület megítélése szerint egy közlekedés során elkövetett szabálysértés elkövetésének a gyanúja bizonyosan olyan körülmény, amely a közlekedésrendészeti ellenőrzés érdekében fogatosított igazoltatást megalapozza.

Fentiek alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy a rendőrség intézkedési kötelezettségének érvényesítése érdekében a panaszos igazoltatása jogosult volt, így annak következtében a személyes adatok védelméhez fűződő alapjog megsértése nem valósult meg.

3) A Testület a rendőrök szolgálati fellépés módjával kapcsolatban a következő megállapításokat teszi.

A panaszbeadvány szerint a rendőrök nem azonosították magukat intézkedésükkor, erre csak a panaszos külön felszólítása után voltak hajlandóak.

A rendőrségi iratok szerint a szolgálati járműből való kiszállás után a napszaknak megfelelő köszönéssel tisztelték meg a panaszost, tájékoztatták, hogy a T. városi Rendőrkapitányság beosztottai, nevük és jelvéyszámuk közlésével kezdték meg az intézkedést, valamint K. Gy. r. törzsrörmester közölte vele, hogy szabálysértés elkövetése miatt vonták intézkedés alá.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ugyanezen szakasz (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy A rendőr köteles - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.

A rendőri intézkedés alakításait tovább részletezi a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) és (2) bekezdése. A hivatkozott jogszabályhelyek szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentiek intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület kiemelt jelentőséget tulajdonít az intézkedés alá vontak tájékoztatásának, hiszen csak az állampolgárok megfelelő informálása mellett érvényesülhet megfelelően a jogbiztonság elve.

Amint az fentebb is olvasható, a rendőrségről a Testülethez érkezett iratok a panaszos előadásához kevés ponton kapcsolódnak. A Testület más bizonyítási eszköz nem állt rendelkezésére, ezért nem tudta feloldani az ellentmondást a panaszosi és a rendőri állítások között.

A fent ismertetett állítások között meghúzódó, feloldhatatlan ellenét miatt **nem volt megállapítható, hogy a szolgálati fellépés módja megfelelt-e a jogszabályi előírásoknak, ezért e tekintetben a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem volt megállapítható.**

V.

A rendelkezésre álló információk alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszos igazoltatását megfelelő jogalap birtokában fogatosították a rendőrök, ugyanakkor a panaszosi és rendőri állítások között meghúzódó, feloldhatatlan ellenét miatt nem volt megállapítható, hogy a szolgálati fellépés módja megfelelt-e a jogszabályi előírásoknak, ezért e tekintetben a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem volt megállapítható.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést fogatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2013. november 13.

Dr. Féja András
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag